

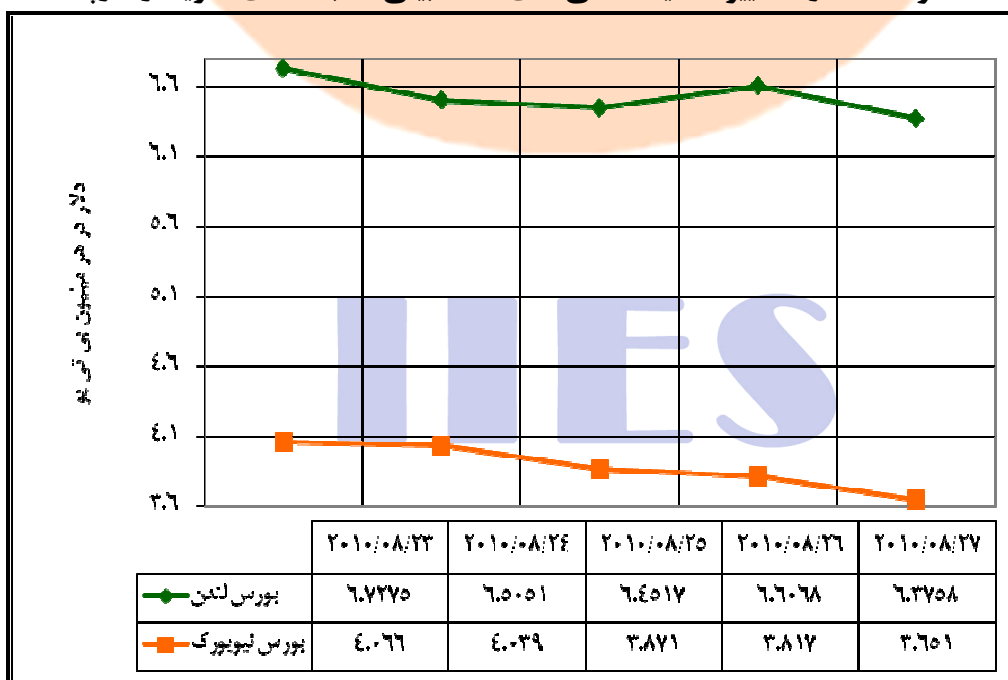
بررسی تحولات هفتگی بازارهای جهانی گاز طبیعی و فرآورده های نفتی (۲۹ اوت ۲۰۱۰)

غلامعلی رحیمی - مهدیه علوی
کارشناسان بازار انرژی

بررسی و تحلیل بازار گاز :

قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول برای تحویل در سپتامبر ۲۰۱۰) طی دوره ۲۳ اوت الی ۲۷ اوت ۲۰۱۰، از یک روند کاهشی برخوردار بود. بر این اساس قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس نیامکس از حدود ۴/۰۶۶ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۳ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۳/۶۵۱ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۳ اوت کاهش یافت. قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس لندن (ICE) برای تحویل در ماه سپتامبر ۲۰۱۰ نیز از یک روند کاهشی برخوردار بوده و از حدود ۶/۷۲۷۵ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۳ اوت تا کمتر از ۶/۳۷۵۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۷ اوت کاهش یافت.

نمودار ۱: روند تغییرات قیمت آتی های گاز طبیعی در بازارهای آمریکا و اروپا

قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار هنری هاب از یک روند کاهشی برخوردار بوده و با ۳۶ سنت (۸/۲۷ درصد) کاهش، از حدود ۴/۳۵ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۸ اوت تا کمتر از ۳/۹۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۵ اوت کاهش یافت. این سطح قیمتی به میزان ۳۴/۴۸ درصد از قیمت ۶/۰۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو قیمت هنری هاب در اوایل سال ۲۰۱۰، پایین تر می باشد.

جدول ۱: روند تغییرات قیمت تک محموله و آتی های گاز طبیعی بازار آمریکا طی دوره ۱۸ اوت الی ۲۵ اوت ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

۱۸ اوت	۱۹ اوت	۲۰ اوت	۲۳ اوت	۲۴ اوت	۲۵ اوت	
قیمت های تک محموله						
۴/۳۵	۴/۲۹	۴/۱۹	۴/۱۲	۴/۰۷	۳/۹۹	هنری هاب
۴/۶۹	۴/۶۰	۴/۴۴	۴/۳۷	۴/۳۳	۴/۲۳	نیویورک
۴/۳۱	۴/۲۸	۴/۱۴	۴/۱۱	۴/۰۳	۳/۹۲	شیکاگو
قیمت آتی ها						
۴/۲۳۹	۴/۱۷۱	۴/۱۱۷	۴/۰۶۶	۴/۰۳۹	۳/۸۷۱	تحویل سپتامبر ۲۰۱۰
۴/۲۶۶	۴/۲۰۵	۴/۱۳۷	۴/۰۸۴	۴/۰۵۹	۳/۸۹۶	تحویل اکتبر ۲۰۱۰

قیمت های تک محموله گاز طبیعی در بازارهای نیویورک و شیکاگو نیز از یک روند کاهشی برخوردار بوده و به ترتیب از حدود ۴/۶۹ و ۴/۳۱ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۸ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۴/۲۳ و ۳/۹۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۵ اوت کاهش یافتند. همچنین قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار اروپا (لندن - ICE) با ۱۱ سنت کاهش طی دوره ۱۸ اوت الی ۲۴ اوت ۲۰۱۰، از حدود ۶/۲۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو تا کمتر از ۶/۱۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو طی دوره مذکور کاهش یافته است.

جدول ۲: مقایسه قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار های مختلف طی دوره ۱۸ اوت الی ۲۴ اوت ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

بازار	۱۸ اوت	۲۴ اوت
HENRY HUB	۴/۳۵	۴/۰۷
S.CALIF.	۳/۷۹	۳/۷۶
TORONTO	۴/۶۴	۴/۴۱
ICE	۶/۲۹	۶/۱۸

بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا میزان ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰ در حدود ۳۰۵۲ میلیارد فوت مکعب بود که نسبت به هفته قبل از آن بیش از ۴۰ میلیارد فوت مکعب افزایش یافته است. این ذخایر به میزان ۱۹۸ میلیارد فوت مکعب (۶/۱ درصد) کمتر از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۲۰ اوت ۲۰۰۹ بوده و به میزان ۱۷۷ میلیارد فوت مکعب (۶/۲ درصد) بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۰۹-۲۰۰۵) می باشد. میزان متوسط ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا طی ۵ سال گذشته در حدود ۲۸۷۵ میلیارد فوت مکعب بوده است. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۲۰ اوت به میزان ۴۸ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و به میزان ۱۵ میلیارد فوت مکعب (۰/۹ درصد) از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بالاتر می باشد. ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) به میزان ۸۴ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه یعنی (۸۶۵ میلیارد فوت مکعب) بوده ولی نسبت به هفته قبل از آن به میزان ۵ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته است. سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی منطقه تولید به میزان ۱۲۹ میلیارد فوت مکعب (۱۲ درصد) از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۲۰ اوت ۲۰۰۹ کمتر می باشد.

جدول ۳: روند تغییرات سطح ذخایر زیرزمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره ۱۳ اوت الی ۲۰ اوت ۲۰۱۰

مقایسه روند تاریخی				میزان ذخایر بر حسب میلیارد فوت مکعب			منطقه
متوسط ۵ سال گذشته		۲۰ اوت ۲۰۰۹		میزان تغییر	۲۰ اوت ۲۰۱۰	۱۳ اوت ۲۰۱۰	
تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)				
۰/۹	۱۶۰۹	-۵/۵	۱۷۱۸	۴۸	۱۶۲۴	۱۵۷۶	شرق
۱۹/۵	۴۰۱	۵/۵	۴۵۴	-۳	۴۷۹	۴۸۲	غرب
۹/۷	۸۶۵	-۱۲	۱۰۷۸	-۵	۹۴۹	۹۵۴	تولید
۶/۲	۲۸۷۵	-۶/۱	۳۲۵۰	۴۰	۳۰۵۲	۳۰۱۲	مجموع

سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا طی هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰ به میزان ۳ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن کاهش یافته و معادل ۷۸ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه می باشد. بطور کلی سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا که معادل ۳۰۵۲ میلیارد فوت مکعب می باشد، در محدوده تاریخی ۵ سال گذشته قرار دارد.

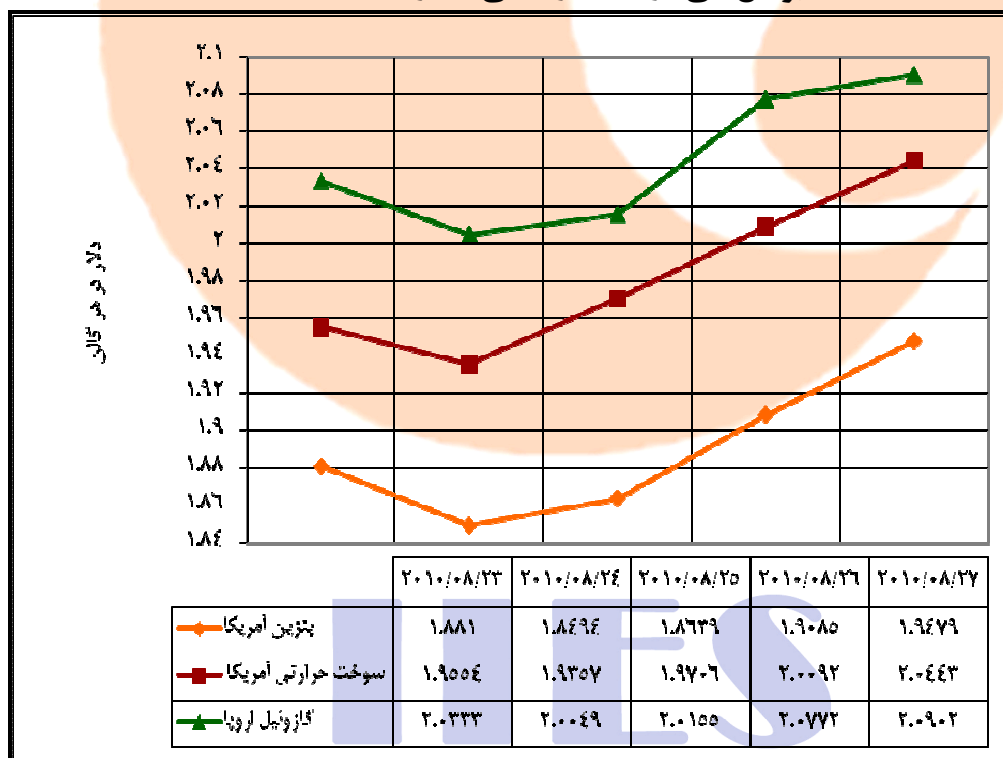
بررسی و تحلیل بازار فرآورده های نفتی :

قیمت بنزین سوپر بدون سرب و سوخت حرارتی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول)، طی هفته منتهی به ۲۷ اوت ۲۰۱۰ از یک روند افزایشی همراه با نوسان برخوردار بود. قیمت بنزین سوپر بدون سرب در بازار بورس نیویورک، در ابتدا در پی ادامه نگرانی ها از وضعیت کنونی اقتصاد جهانی، بروز نشانه هایی از کند شدن روند رشد اقتصادی آمریکا و احتمال تأثیر آن بر تقاضای انرژی در این کشور، گزارش های ناامید کننده از فروش مسکن در آمریکا، تداوم نرخ بالای بیکاری، قرار گرفتن سطح ذخایر بنزین آمریکا بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته، کاهش روند رشد تقاضای نفت خام چین در ماه ژوئیه ۲۰۱۰ و پیش بینی شرکت سینوپک چین از کند شدن نرخ رشد واردات نفت خام این کشور در نیمه دوم سال ۲۰۱۰، کاهش ارزش شاخص های بورس در بازارهای جهانی، افزایش ارزش دلار در مقابل یورو و همچنین به تبعیت از کاهش قیمت های نفت خام، از حدود ۱/۸۸۱ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۲۳ اوت تا کمتر از ۱/۸۴۹۴ دلار به ازای هر گالن در روز ۲۴ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافت، ولی مجدداً به دنبال انتشار گزارش رشد فراتر از پیش بینی های تولید ناخالص داخلی آمریکا در روز ۲۷ اوت ۲۰۱۰، آمارهای مثبت درباره بهبود بازار کار آمریکا و بروز نشانه هایی مبنی بر بهبود تقاضای نفت در این کشور، افزایش ارزش شاخص های بورس در بازارهای جهانی، کاهش ارزش دلار در مقابل یورو، سخنرانی اطمینان بخش برنانکی رئیس بانک مرکزی آمریکا مبنی بر اتخاذ تدابیر لازم همچون خرید گسترده وام های بانکی در صورت وخیم تر شدن اوضاع اقتصادی آمریکا و همچنین به تبعیت از افزایش قیمت های نفت خام، قیمت بنزین سوپر بدون سرب تا سطح ۱/۹۴۷۹ دلار به ازای هر گالن در روز ۲۷ اوت ۲۰۱۰ افزایش یافت. البته طی هفته مذکور افزایش سطح ذخیره سازی های بنزین آمریکا معادل ۲/۳ میلیون بشکه و همچنین کاهش تقاضای بنزین آمریکا معادل ۸۴ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت بنزین در بازار آمریکا به شمار می روند.

قیمت سوخت حرارتی نیز در بازار بورس نایمکس با توجه به عوامل کاهشی و افزایشی مذکور و به تبعیت از بازار نفت خام، ابتدا از حدود ۱/۹۵۵۴ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۲۳ اوت تا کمتر از ۱/۹۳۵۷ دلار به ازای هر گالن در روز ۲۴ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافت، ولی مجدداً تا سطح ۲/۰۴۴۳ دلار به ازای هر گالن در روز ۲۷ اوت ۲۰۱۰ افزایش یافت. در این میان افزایش سطح ذخیره سازی های فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۱/۸ میلیون بشکه و همچنین کاهش تقاضای فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۴۶ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت سوخت حرارتی در بازار آمریکا به شمار می روند.

قیمت آتی های گازوئیل اروپا نیز طی دوره مذکور از یک روند افزایشی همراه با نوسان برخوردار بوده و ابتدا از حدود ۲/۰۳۳۳ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۲۳ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۲/۰۴۹ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۲۴ اوت کاهش یافت، ولی مجدداً تا سطح ۲/۰۹۰۲ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۲۷ اوت افزایش یافت. طی هفته مذکور، افزایش سطح ذخیره سازی های بنزین آمریکا (معادل ۲/۳ میلیون بشکه)، فرآورده های میان تقطیر (معادل ۱/۸ میلیون بشکه)، سوخت جت (معادل ۱۰۰ هزار بشکه) و همچنین کاهش تقاضای بنزین و فرآورده های میان تقطیر آمریکا به ترتیب معادل ۸۴ هزار بشکه در روز و ۴۶ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت های فرآورده های نفتی و از سوی دیگر، کاهش سطح ذخیره سازی های نفت کوره پسماند (معادل ۱/۳ میلیون بشکه) در هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تقویت کننده قیمت های فرآورده های نفتی به شمار می روند.

نمودار ۲: روند تغییرات قیمت آتی های بنزین، سوخت حرارتی و گازوئیل در بازارهای بورس طی دوره ۲۳ اوت الی ۲۷ اوت ۲۰۱۰

بر اساس آمار منتشره اداره اطلاعات انرژی آمریکا در روز ۲۵ اوت ۲۰۱۰، قیمت های تک محموله فرآورده های نفتی در بازارهای جهانی طی دوره ۱۷ اوت الی ۲۴ اوت ۲۰۱۰ از یک روند کاهشی همراه با نوسان برخوردار بودند. بر این اساس، قیمت های تک محموله بنزین معمولی در بازارهای آمریکا (خلیج مکزیک)، اروپا (روتردام) و آسیا (سنگاپور) به ترتیب با ۷/۸۳، ۹/۲ و ۶/۵۵

سنت کاهش در هر گالن، از حدود ۱۸۶/۶۹، ۱۹۲/۹۱ و ۱۹۳/۸۱ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۷ اوت تا کمتر از ۱۷۸/۸۶، ۱۸۳/۷۱ و ۱۸۷/۲۶ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۲۴ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافته است. قیمت های تک محموله گازوئیل در بازارهای اروپا و آسیا نیز از یک روند کاهشی برخوردار بوده و از حدود ۲۰۳/۵۰ و ۲۰۳/۶۹ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۷ اوت تا کمتر از ۱۹۵/۰۳ و ۱۹۸/۲۱ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۲۴ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافته است. همچنین قیمت های تک محموله سوخت جت در بازارهای آمریکا، اروپا و آسیا به ترتیب با ۷/۶۸، ۸/۶۹ و ۵/۴۷ سنت کاهش در هر گالن طی دوره ۱۷ اوت الی ۲۴ اوت ۲۰۱۰ همراه بوده اند. قیمت های تک محموله نفت کوره نیز در همه بازارها از چنین روند کاهشی برخوردار بوده است.

جدول ۴: روند تغییرات قیمت های تک محموله فرآورده های نفتی در بازارهای جهانی

طی دوره ۱۷ اوت الی ۲۴ اوت ۲۰۱۰ - (سنت در هر گالن)

۱۷ اوت	۱۸ اوت	۱۹ اوت	۲۰ اوت	۲۳ اوت	۲۴ اوت		
۱۸۶.۶۹	۱۸۷.۹	۱۸۴.۶۱	۱۸۵.۵	۱۸۰.۵	۱۷۸.۸۶	خلیج مکزیک	بنزین معمولی
۱۹۲.۹۱	۱۹۱.۳۵	۱۹۱.۹۲	۱۸۷.۳۹	۱۸۶.۱۱	۱۸۳.۷۱	روتردام	
۱۹۳.۸۱	۱۹۴.۵۲	۱۹۶.۰۷	۱۹۲.۸۶	۱۹۱.۰۵	۱۸۷.۲۶	سنگاپور	
۲۰۳.۵	۲۰۳.۶۶	۲۰۱.۹	۱۹۹.۵۳	۱۹۷.۴۳	۱۹۵.۰۳	روتردام	گازوئیل
۲۰۳.۶۹	۲۰۴.۵۲	۲۰۵.۶	۲۰۳.۳۳	۲۰۰.۷۱	۱۹۸.۲۱	سنگاپور	
۲۰۵.۹۱	۲۰۷.۴۵	۲۰۵.۶۶	۲۰۳.۷۴	۲۰۰.۶۴	۱۹۸.۲۳	خلیج مکزیک	سوخت جت
۲۰۸.۴۱	۲۰۸.۶۴	۲۰۶.۶	۲۰۴.۲۵	۲۰۲.۵۲	۱۹۹.۷۲	روتردام	
۲۰۳.۳۳	۲۰۴.۴	۲۰۶.۰۷	۲۰۳.۸۱	۲۰۰.۶	۱۹۷.۸۶	سنگاپور	
۱۶۴.۳۶	۱۶۵.۱۹	۱۶۲.۵۷	۱۵۹.۲۴	۱۵۸.۶۴	۱۵۶.۲۶	خلیج مکزیک	نفت کوره
۱۷۵.۰۸	۱۷۱.۸۲	۱۷۱.۹۷	۱۷۰.۰۴	۱۶۸.۴۸	۱۶۵.۰۹	روتردام	
۱۶۹.۰۴	۱۶۹.۶۱	۱۷۰.۲۲	۱۶۸.۰۶	۱۶۶.۲۷	۱۶۴.۴۳	سنگاپور	

IIES

- 1- *Weekly Petroleum Status Report, 5 May 2010, EIA*
- 2- *Monthly Oil Market Report, March 2010, Opec*
- 3- *This Week In Petroleum, EIA*
- 4- WWW.IEA.Org
- 5- *WTI Price, Reuters News Service (www.reuters.com)*
- 6- *Daily Basket Price . www.Opec.org*
- 7- www.eia.doe.gov
- 8- www.ihsglobalinsight.com
- 9- www.bloomberg.com
- 10- *Weekly Underground Natural Gas Storage Report, EIA*
- 11- www.Bloomberg.com
- 12- *NGI,s Daily Gas Price Index (www.intelligencepress.com)*
- 13- *Energy Information Administration: From EIA-912, "Weekly Underground Natural Gas Storage Report" and the Historical Weekly Storage Estimate Database.*
- 14- *World Gas Intelligence*
- 15- www.shana.ir

IIES